

Sygn. akt V CSK 277/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Robót Komunikacyjnych S.A. w K.
przeciwko E.B. S.A. w L.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 maja 2013 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w L.

z dnia 16 grudnia 2011 r.,

- 1. oddala skargę kasacyjną,**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy w L. oddalił apelację pozwanej E. B. SA z siedzibą w L. od wyroku Sądu Rejonowego w L. zasądzającego na rzecz Przedsiębiorstwa Robót Komunikacyjnych SA w K. kwotę 94.583,23 zł z ustawowymi odsetkami tytułem odszkodowania za szkodę poniesioną przez powoda w następstwie zastępczego usunięcia wad materiału budowlanego dostarczonego powodowi przez poprzednika prawnego pozwanej, Ł. Kopalnię [...]” SA w L.

Z ustaleń Sądu pierwszej instancji, zaaprobowanych przez Sąd Okręgowy wynikało, że Przedsiębiorstwo Robót Kolejowych i Inżynierskich SA zleciło powodowi, w ramach projektu unijnego, modernizację linii kolejowej na odcinku L.-M. Do wykonania robót powód wykorzystał materiał budowlany – tłuczeń bazaltowy, dostarczony przez pozwaną. W dniu 17 lutego 2006 r. Przedsiębiorstwo Robót Kolejowych i Inżynierskich SA zawiadomiło pozwaną o wadach tłuczni bazaltowego. Polegały one na rozsypywaniu się tłuczni, który zamieniał się w niesort. W piśmie z dnia 22 lutego 2006 r. pozwanej została zgłoszona oficjalna reklamacja. Pismem z dnia 19 czerwca 2006 r. Przedsiębiorstwo Robót Kolejowych i Inżynierskich SA zawiadomiło pozwaną, iż stan tłuczni pochodzącego z jej kopalni, wykorzystanego do budowy toru w roku 2004 na odcinku L.-M. i stacji M. uległ dalszemu pogorszeniu. Zażądano usunięcia powstałych zanieczyszczeń tłuczni na całym odcinku i wymiany tłuczni w torze nr 3 stacji M. W dniu 13 lutego 2007 r., w wyniku oględzin, komisja inwestora zastępczego sporządziła notatkę służbową stwierdzając konieczność wymiany, oczyszczenia i uzupełnienia posypki tłuczniowej w miejscach szczegółowo opisanych, a inwestor zastępczy wezwał Przedsiębiorstwo Robót Kolejowych i Inżynierskich SA do usunięcia usterek. Wezwanie do pozwanej skierowano w dniu 24 kwietnia 2007 r. W dniach 21 sierpnia 2007 r. i 10 grudnia 2007 r. powód sporządził kosztorysy ustalające koszty oczyszczania tłuczni na kwotę 36.774.31 zł i na kwotę W dniu 57,809,23 zł. W wyniku badań próbek tłuczni, wykonanych przez Instytutu Badawczego Dróg i Mostów w Warszawie w dniu 24 kwietnia 2008 r., stwierdzono, iż nie spełnia on

podstawowych wymagań ścieralności. Inwestor zastępczy polecił wymianę całkowitą zabudowanej podsypki tłuczniowej. Powód dokonał oczyszczania tłucznia na własny koszt. Pismami z dnia 21 września 2007 r. i z dnia 15 stycznia 2008 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwot 36.774 zł oraz 57.809,23 zł, łącznie 94.583,54 zł, jako odszkodowania za dostarczenie wadliwego tłucznia bazaltowego. Ustalenia rozmiaru rzeczywistych kosztów usunięcia tłucznia i niezbędnych, związanych z tym robót budowlanych, dokonał też Zakład Dróg Kolejowych i Przewozów w Warszawie określając te koszty na kwotę 95.579,59 zł. Była to kwota wyższa o 996,05 zł niż w kosztorysie powoda. Roszczenie powoda o zapłatę 94.583,54 zł Sąd ocenił jako uzasadnione roszczenie odszkodowawcze, realizowane na podstawie art. 471 k.c., a pozostające w związku z prowadzoną przez powoda działalnością gospodarczą. W związku z zarzutem przedawnienia podniesionym przez pozwaną Sąd Okręgowy wskazał, że roszczenie to ulega trzyletniemu przedawnieniu, a bieg tego przedawnienia rozpoczął z dniem, w którym pozwana otrzymała reklamacje dotyczącą tłucznia, to jest z dniem 22 lutego 2006 r. W dacie przeto wniesienia pozwu, co nastąpiło 11 kwietnia 2008 r. roszczenie nie było przedawnione.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Okręgowego, opartej na obu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. pozwana, w ramach podstawy naruszenia prawa materialnego, zarzuciła naruszenie:

- art. 118 w związku z art. 612, art. 554, art. 568 oraz art. 471 k.c. przez przyjęcie, iż roszczenie powoda nie uległo przedawnieniu mimo upływu roku od dokonania ostatniej dostawy i 3-letniego okresu od wykonania umowy;
- art. 612 i następnych oraz art. 471 k.c. przez przyjęcie, że powód wybudował w całości na szlaku kolejowym E 30 odcinek L.-M. tor nr 1 i tor nr 2 z wyrobów bazaltowych dostarczonych przez pozwanego i dostarczone przez skarżącego wyroby były wadliwe oraz, że powód dokonał wymiany tłucznia w torze nr 1 i w torze nr 2, a tym samym skarżący ponosi odpowiedzialność za skutki robót związanych z wymianą tłucznia w wysokości dochodzonej w postępowaniu;

W ramach podstawy naruszenia przepisów postępowania skarżąca zarzuciła naruszenie art. 233 § 1 oraz art. 245, 328 § 2 i art. 382 k.p.c. przez zaniechanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i wykroczenie poza swobodę oceny materiału dowodowego, a w rezultacie niewłaściwą ocenę materiału dowodowego prowadzącą do błędnego stwierdzenia, że powód wykazał okoliczności faktyczne, na których oparł żądanie.

We wnioskach skarżąca domagała się „zmiany wyroku przez oddalenie powództwa” ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oceniając zasadność postawionych w skardze kasacyjnej zarzutów wypada wskazać, że skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o zaostrzonych wymogach formalnych i służy kontroli prawidłowości stosowania prawa przez sądy. Stąd też nie wystarczy wskazanie podstaw kasacyjnych, lecz niezbędne jest również ich uzasadnienie. Zarzuty nieoparte należyтым uzasadnieniem nie nadają się w ogóle do rozważenia (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 1936 r., III C 83/35, Zb. Urz. 1937, nr 3, poz. 82; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2001 r., V CKN 499/00, niepubl.)

W skardze kasacyjnej brak jest jakiegokolwiek wyodrębnionego wyводу prawnego stanowiącego uzasadnienie zarzutu naruszenia art. 245, art. 328 § 2 i art. 382 k.p.c. Można zatem ograniczyć się do stwierdzenia, iż zarzuty te, jako nieoparte należyтым uzasadnieniem, nie mogą zostać poddane kontroli. Dodać jednak wypada, że powyższe przepisy zostały wskazane jako podstawy kasacyjne łącznie z art. 233 § 1 k.p.c., a wszystkie zarzuty naruszenia prawa procesowego zostały przywołane jedynie w celu zakwestionowania ustalonego przez Sąd II instancji stanu faktycznego sprawy. Przepis art. 398³ § 3 k.p.c. wprost stanowi, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a w myśl art. 398¹³ § 2 *in fine* k.p.c. Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. W tej sytuacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. oraz powołanych łącznie z nim przepisów uchyla się spod kontroli kasacyjnej.

Przechodząc do oceny zasadności zarzutów naruszenia prawa materialnego podkreślić należy, że pod pozorem naruszenia „art. 612 i następnych” oraz art. 471 k.c. skarżąca w istocie również kwestionuje ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd II instancji. Należy przeto raz jeszcze wskazać, że każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest niedopuszczalny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2007 r., V CSK 364/06, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2008 r., IV CSK 394/08, niepubl.).

Nietrafny jest zarzut naruszenia art. 118 k.c. przez wadliwe jego zastosowanie to jest nieprzyjęcie przedawnienia roszczenia. Ubocznie należy zauważyć, że jeżeli skarżąca zarzuca, iż Sąd wadliwie określił początek biegu terminu przedawnienia, prawidłowo postawiony zarzut kasacyjny winien wskazywać na naruszenie art. 120 § 1 k.c. i art. 455 k.c.

Stanowisko Sądu, że w okolicznościach sprawy wymagalność roszczenia powoda należy wiązać ze złożeniem przez powoda reklamacji wzywającej pozwaną do wymiany wadliwego tłucznia i odmową skarżącej, w marcu 2006 r., wymiany tłucznia, nie jest nieprawidłowe. Reklamacja wskazuje, że powód w dacie jej złożenia, to jest w dniu 22 lutego 2006 r., wiedział już o wadliwości przedmiotu świadczenia wynikającego z zawartej z pozwaną umowy dostawy. Powziąwszy zatem wiedzę o wadliwości przedmiotu świadczenia i uzyskawszy w marcu 2006 r. odpowiedź odmawiającą uznania reklamacji, powód mógł najwcześniej w tej właśnie dacie wezwać pozwaną do naprawienia szkody jaką poniósł przez to, że pozwana wykonała umowę nienależycie dostarczając wadliwy tłuczeń.

Wymagalność i początek biegu terminu przedawnienia roszczenia odszkodowawczego, dochodzonego na zasadach ogólnych (art. 471 k.c.) ustalane są przy zastosowaniu reguł określonych w art. 455 k.c. w związku z art. 120 § 1 k.c. Art. 455 k.c. wyraża zasadę, że gdy termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie winno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Po wezwaniu zatem, roszczenie staje się wymagalne. Jeżeli więc wymagalność roszczenia zależy

od podjęcia określonej czynności (wezwania) przez uprawnionego, to bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się, zgodnie z art. 120 § 1 zdanie 2 k.c., od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął tę czynność (dokołał wezwania) w najwcześniejszym możliwym terminie. Inaczej mówiąc, bieg przedawnienia roszczenia wynikającego z zobowiązania bezterminowego rozpoczyna się w dniu, w którym świadczenie powinno być spełnione, gdyby wierzyciel wezwał dłużnika do wykonania zobowiązania w najwcześniejszym możliwym terminie.

Podzielić należy stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 listopada 1999 r. III CKN 474/98 (niepubl.), że dla wymagalności takiego roszczenia nie ma znaczenia data, w której wierzyciel, tu: powód, spełnił swoje świadczenie w stosunku do osoby trzeciej, choćby powstanie jego zobowiązania wobec tej osoby pozostawało w związku z niewłaściwym wykonaniem umowy przez dłużnika, tu: pozwanego, od którego następnie domaga się odszkodowania w ramach łączącego ich stosunku umownego.

Jeżeli przeto powód mógł wezwać skarżącą do zapłaty odszkodowania za szkodę jaką poniósł na skutek wadliwego wykonania przez nią zobowiązania najwcześniejszym już w marcu 2006 r., to trzyletni termin przedawnienia upływał w marcu 2009 r. Zważywszy, że pozew wpłynął 11 kwietnia 2008 r., brak było podstaw do przyjęcia przedawnienia roszczenia.

Z przedstawionych przeto przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 6 pkt 6 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).